

We współczesnych badaniach naukowych widać wyraźny wzrost zainteresowanie problematyką migracji ludności i integracji przybyłych ze społeczeństwami przyjmującymi. Jest to konsekwencją znaczenia tych procesów zarówno w kontekście badawczym, jak i w wymiarze praktycznych (polityki państwa, stosunki bilateralne i multilateralne). W przypadku krajów Europy Środkowo-Wschodniej proces tworzenia nowych polityk publicznych w obszarze zarządzania migracjami jest dopiero w fazie początkowej. Debata dotycząca zagadnień związanych z integracją cudzoziemców przez długi czas traktowała to zagadnienie jako temat marginalny. Wzrost liczby imigrantów zarobkowych oraz kryzys uchodźczy w Europie spowodowały, że zagadnienia związane z integracją stały się gorącym tematem politycznym. Mimo, że debata ma charakter polityczny i jest prowadzona na poziomie europejskim i poziomach narodowych, miasta w dalszym ciągu wprowadzają własne rozwiązania dotycząc polityki integracji legalnie przybywających, głównie migrantów ekonomicznych. W ostatnich 2 latach obserwujemy w wybranych do badania miastach dynamiczny wzrost pracowników z Ukrainy i Azji. W badaniach migracyjnych obserwujemy zwrot ku lokalności, zwiększone zainteresowanie rosnącą rolą władz miejskich w wielopoziomowym zarządzaniu migracjami. Miasta stanowią magnes przyciągający imigrantów, to one jako pierwsze skonfrontowane są z ich potrzebami i potencjalnymi napięciami między coraz bardziej zróżnicowanymi etnicznie i kulturowo społecznościami lokalnymi. Koncepcja prezentowanych badań zakłada analizę zagadnień związanych z instytucjonalizacją europejskiej ramy polityki integracji imigrantów w metropoliach Europy Środkowo-Wschodniej. W krajach Europy Zachodniej polityki integracji imigrantów tworzone są i implementowane od kilku dziesięcioleci, w oparciu o różnorodne koncepcje modeli narodowych. Celem nadrzędnym proponowanych badań jest weryfikacja hipotezy, że instytucjonalizacja europejskiej ramy polityki integracji imigrantów w miastach Europy Środkowo-Wschodniej odbywa się według zbliżonego wzorca. Celem projektu jest wykazanie zależności, źródeł i kierunków transferu norm w procesie instytucjonalizacji polityk integracji imigrantów w miastach Europy Środkowo-Wschodniej. Instytucjonalizacja polityki integracji imigrantów w metropoliach Europy Środkowo-Wschodniej charakteryzuje się nieprecyzyjnym formułowaniem celów, a kategorie adresatów tej polityki są zależne od wytycznych instytucji europejskich, z których środków owe działania są finansowane. Badanie ma na celu weryfikację hipotezy, że transfer normy jest następstwem transferu środków (fundusze europejskie) i prowadzi do pasywnej implementacji wytycznych głównie Komisji Europejskiej, bez dostosowania ich do lokalnego kontekstu. Kolejnym celem badań jest analiza funkcjonowania zróżnicowanych aktorów w ujęciu wertykalnym i horyzontalnym modelu wielopoziomowego zarządzania. Ważnym elementem analizy będzie zbadanie relacji między aktorami, kanałów transferu norm (ujęcie top-down i bottom-up) i znaczenia procesu europeizacji obszaru zarządzania migracjami dla instytucjonalizacji lokalnych polityk integracyjnych. Proponowane badania wymagają zgromadzenia odpowiedniego materiału empirycznego. W pierwszej fazie przeprowadzona zostanie analiza danych zastanych, na które złożą się analiza literatury oraz analiza dokumentów wytworzonych przez instytucje publiczne poziomu lokalnego oraz aktorów niepublicznych (organizacje imigranckie, organizacje pozarządowe działające na rzecz imigrantów itd.) zaangażowanych w proces tworzenia i implementacji polityk integracji imigrantów w trzech objętych badaniem miastach. W drugiej fazie badań przeprowadzone zostaną indywidualne wywiady pogłębione (IDI) z kluczowymi dla procesu instytucjonalizacji polityki integracyjnej aktorami w trzech wytypowanych do badania miastach. Zgromadzony w ten sposób materiał empiryczny wykorzystany zostanie do analizy heurystycznej i komparatystycznej, zmierzającej do weryfikacji hipotez o podobieństwach w procesie instytucjonalizacji polityk integracji imigrantów w miastach Europy Środkowo-Wschodniej, będących konsekwencją europeizacji tego obszaru. Analiza deskryptywna i eksplanacyjna pozwoli dokonać ewaluacji stopnia instytucjonalizacji wspomnianych polityk i ich potencjału rozwojowego, oraz możliwości przejścia od europejskiej ramy polityki integracji imigrantów do ramy charakterystycznej dla miast Europy Środkowo-Wschodniej.